

Jméno, příjmení, číslo pojištění,
pojišťovna (resp. štítek pacienta)

Informovaný souhlas s epidurální analgezií k tlumení porodních bolestí

Epidurální analgezie je jednou z metod používaných ke zmírnění porodních bolestí. V naší nemocnici jde o metodu dobře ověřenou a zároveň nejčastěji používanou. Následující text přináší o této metodě základní informace.

- 1. Seznámení s metodou**
- 2. Anesteziologický dotazník**
- 3. Prohlášení o poučení**

1. Seznámení s metodou

Klíčová slova:

analgezie = zmírnění bolesti, bezbolestnost

anestézie = znecitlivění, necitlivost

císařský řez = ukončení porodu operací, vybavení plodu řezem v břišní stěně

dura mater = tvrdá plena, jeden z míšních obalů

epidurální, peridurální = prostor kolem míšních obalů

místní (lokální anestetikum) = znecitlivující látka

Co je to epidurální analgezie?

Epidurální analgezie je tlumení porodních bolestí podáním malé dávky znecitlivující látky tenkou jehlou přes kůži do epidurálního prostoru páteře. Tím se jen zmírní vnímání porodních bolestí, ale celkový stav rodičky a plodu se neovlivní.

Vhodný okamžik podání je dříve, než začnou nejsilnější porodní bolesti. Určuje jej porodník podle dosavadního průběhu porodu, výkon provádí anesteziolog. Při podání epidurální analgezie je nutná dobrá spolupráce rodičky s anesteziologem.

Jak se epidurální analgezie podává?

Po běžné předporodní přípravě si lehnete na porodní lůžko. Porodní asistentka Vám změří krevní tlak a zavede do žíly kanylu (jehlu z umělé hmoty) pro infuzi (kapačku) vhodného roztoku. Je to pro Vaši bezpečnost. Zavedenou jehlou je možno totiž kdykoli a ihned podat jakýkoli lék. Pak se uložíte na levý bok a zdravotní sestra Vám pomůže správným způsobem vyhrbit záda – udělat „kočičí hřbet“, tj. pokrčit nohy v kolenou, přitáhnout je k břichu a bradu sklonit co nejvíce k hrudníku. Nejlepší místo pro zavedení jehly je bederní oblast páteře, kromě jiných důvodů proto, že je zde kůže málo citlivá. Anesteziolog nejprve ošetří kůži desinfekčním prostředkem a okolí zakryje sterilními rouškami. Aby ani píchnutí do epidurálního prostoru nebolelo, znecitliví kůži a podkoží podáním anestetika velmi tenkou jehlou. Potom zavede do epidurálního prostoru speciální jehlu. Jehlou provlékne tenkou hadičku z umělé hmoty (epidurální katétr), kterou nyní bude podávat potřebné léky. Vše provádí přísně sterilně jako na operačním sále. Místo vpichu

Jméno, příjmení, číslo pojištění,
pojišťovna (resp. štítek pacienta)

zalepí a hadičku připevní ke kůži. Tento výkon trvá zpravidla několik minut. Od této chvíle si můžete zvolit jakoukoliv polohu.

Jak a jak dlouho epidurální analgezie působí?

Už za chvíli (asi po deseti minutách) ucítíte, že Vás děložní stahy bolí méně, takže budete cítit jen mírný tupý tlak. Úplné znecitlivění (anestézie) není vhodné, protože by zpomalilo průběh porodu. Porod tedy nebude zcela bezbolestný, ale mnohem méně bolestivý a pro Vás (a tím i pro Vaše dítě) mnohem snesitelnější. Jedna dávka znecitlivujícího léku účinkuje až 60 až 90 minut. Jakmile začne účinek odeznívat, požádáte o další dávku. Potom můžete zvolit jakoukoli polohu, která pro Vás bude pohodlná, i některou alternativní. S doprovodem můžete chodit nebo také využít relaxační sprchu. Koupel ve vaně z hygienických důvodů vhodná není.

Přednost tohoto způsobu tlumení bolesti spočívá v tom, že nevyřadí nutkový pocit ke tlačení při vypuzování plodu, takže s námi budete moci po celou dobu, zejména v důležité závěrečné fázi porodu, aktivně spolupracovat. Může se stát, že ke konci porodu ucítíte nutkové tlaky, které mohou být až bolestivé. To není na škodu, neboť tyto vjemy Vám umožní aktivně spolupracovat, a tím i zcela přirozeně ukončit porod. Před překladem na oddělení šestinedělí Vám porodní asistentka hadičku (epidurální katétr) ze zad hladce odstraní.

Přednosti epidurální analgezie:

- dobře tlumí porodní bolesti a dítěti neškodí
- pokud nastanou komplikace, které vyžadují úplné znecitlivění (např. císařský řez), je možno tlumení bolesti snadno změnit na úplné znecitlivění, aniž by to pro rodičku znamenalo další zatížení celkovou anestézií:

Pokud je těhotenství komplikováno některým chorobným stavem matky nebo dítěte, pak má epidurální analgezie na stav rodičky, na průběh porodu a na zdraví dítěte vliv vysloveně příznivý. Tak je tomu zejména u následujících chorob matky: choroby vnitřních orgánů, vysoký krevní tlak, neurologické choroby, zejména epilepsie, cukrovka, oční choroby, závislost na drogách a některé jiné abnormality duševního stavu. Dále u některých chorob plodu: předčasný porod, vícečetné těhotenství, nedostatečná funkce placenty, nedostatečně vyvinutý plod, poloha plodu pánevním koncem. Mezi další situace, kdy epidurální analgezie příznivě ovlivňuje porod, patří: uměle vyvolaný porod, nesprávná činnost dělohy (tzv. nepostupující porod) a jiné stavy, u nichž lze čekat nutnost operačního výkonu, stav po operaci děložního hrdla, umělé ukončení těhotenství v pokročilém těhotenství a konečně porod mrtvého plodu.

Možná rizika epidurální analgezie:

- závažné komplikace, jako je krvácení do páteřního kanálu, neurologické komplikace nebo infekce jsou možné, ale naštěstí velmi vzácné.

Jméno, příjmení, číslo pojištěnce,
pojišťovna (resp. štítek pacienta)

- některé matky mohou po porodu pociťovat bolest v místě vpichu epidurální jehly („tlak špendlíkové hlavičky“), tato bolest je přechodná a odeznívá bez léčby během několika dnů, epidurální analgezie nezvyšuje výskyt bolestí zad způsobených zátěží pohybového aparátu během těhotenství.

- může se stát, že jehla při pokusu o nalezení správné vrstvy mezi míšními plenami nechtěně pronikne tvrdou plenou. Tato komplikace není nebezpečná a nemůže matku poškodit. Může však být druhý den následována bolestmi hlavy. Pokud by Vás po epidurální analgezii rozbolela hlava, oznamte to příslušnému lékaři. Léčba je snadná a úspěšná.

Pro koho není epidurální analgezie vhodná?

Epidurální analgezii nelze provést u osob trpících alergií na léky, které se k analgezii užívají. Výkon dále znemožňuje zánět kůže v blízkosti očekávaného místa vpichu (zejména nežit, lupénka nebo ekzém) a porucha krevní srážlivosti vrozená nebo získaná. Upozorněte proto lékaře nebo asistentku, pokud trpíte častým podkožním krvácením (modřiny). Metodu také nelze použít u žen, které užívají léky proti srážení krve. Pokud je rodička po císařském řezu anebo je-li akutně ohrožen její život nebo život plodu a porod musí být bez časové prodlevy okamžitě ukončen operační cestou, nelze o epidurální analgezii uvažovat. Problémy se zavedením katétru může též způsobit nadváha těhotné, kdy je pro anesteziologa obtížné určit místo k jeho zavedení.

Závěrem:

Budete-li si přát další informace, kdokoliv z lékařů nebo porodních asistentek našich porodních sálů Vám poradí.

Jméno, příjmení, číslo pojištěnce,
pojišťovna (resp. štítek pacienta)

2. Anesteziologický dotazník

1. Neléčím se pro žádné akutní ani chronické onemocnění.

Léčím se pro tato

onemocnění:.....

2. Dlouhodobě užívám léky:

ANO

NE

pokud ANO,

které:.....

.....
.....

3. Jsem alergická ???

ANO

NE

pokud ANO, na jaké látky nebo léky:.....

.....

Moje alergie se projevuje

takto:.....

.....

4. Jsem závislá na návykových látkách a/nebo na alkoholu

ANO

NE

na kterých

.....

5. Pravidelně kouřím:

ANO

NE

Vykouřím denně asi ..... cigaret

6. Mívám bolesti hlavy.

ANO

NE

Jméno, příjmení, číslo pojištěnce,
pojišťovna (resp. štítek pacienta)

7. Mívám bolesti v zádech	ANO	NE
8. Dělalí se mi snadno modřiny	ANO	NE
Krvácím z drobných ran neobvykle dlouho	ANO	NE
9. Byla jsem operována v „narkóze“	ANO	NE
10. Byla jsem operována v epidurální anestézii	ANO	NE

Rozuměla jsem všem otázkám v tomto dotazníku a prohlašuji, že jsem na ně odpověděla podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

Dne.....

Podpis.....

Jméno, příjmení, číslo pojištěnce,
pojišťovna (resp. štítek pacienta)

3. Prohlášení o poučení a o souhlasu s tlumením porodních bolestí epidurální analgezií

Byla jsem poučena o tom, že mohu požádat o tlumení porodních bolestí metodou epidurální analgezie.

Zároveň jsem byla poučena o provádění této metody a upozorněna na přednosti i na možná rizika tohoto lékařského výkonu pro mne a pro rodící se dítě v rozsahu, zapsaném na příloze 1 tohoto listu.

Odvolávám se na dotazník, který jsem řádně a úplně vyplnila, abych příslušné lékaře informovala o svém zdravotním stavu. Dotazník je přílohou 2 tohoto prohlášení.

Poučení jsem porozuměla. Zároveň se zavazuji dodržovat pokyny lékařů, které mi byly v souvislosti s epidurální analgezií při porodu sděleny.

Na základě uvedených skutečností v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o zdravotní péči písemně uděluji svůj svobodný, kvalifikovaný a informovaný

s o u h l a s

s tím, aby při nastávajícím porodu mého dítěte byla pro tlumení mých porodních bolestí použita metoda epidurální analgezie.

Dne....., v hod. ....

.....
rodička

.....
anesteziolog/jiný lékař: